

Planet Pulp

17. årgang | Nr. 183 | januar '21

([http://www.planetpulp](http://www.planetpulp.dk))

Søg...

13. juni 2018

Martin Schjönning (<http://www.planetpulp.dk/author/schjonningpulp/>)

Synes godt (

Fra Holmes til Sherlock

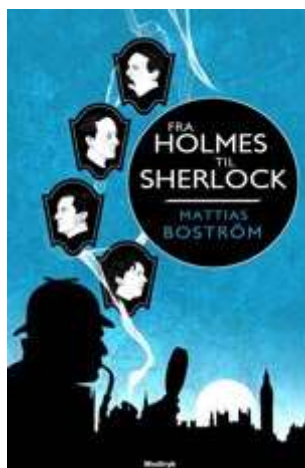
Tekst |

Print denne side |

Send som email ([mailto:?](mailto:?subject=Planet%20Pulp%20%3A%20Fra%20Holmes%20til%20Sherlock&body=Jeg%20anbef%20holmes-til-sherlock%2F)

[subject=Planet%20Pulp%20%3A%20Fra%20Holmes%20til%20Sherlock&body=Jeg%20anbef%20holmes-til-sherlock%2F](mailto:?subject=Planet%20Pulp%20%3A%20Fra%20Holmes%20til%20Sherlock&body=Jeg%20anbef%20holmes-til-sherlock%2F))

Mattias Boströms bog fra 2013 rummer næppe nogle store nyheder for fuldblods-sherlockianeren, men den er et ganske hæderligt oversigtsværk om en af fiktionens mest elskede skikkelser.

Holmes til Sherlock tegner et nogenlunde kronologisk billede af den store detektivs undfangelse og øjensynligt evige liv.

Faktisk starter den et godt stykke tid, før Holmes bliver skabt, med den lægestuderende Doyles læreeår og mødet med medicineren Joseph Bell – kirurgen der med sine skalpelskarpe iagttagelsesevner og deduktive naturtalent kunne diagnosticere patienter som ingen andre i sin samtid.

Bell blev logisk nok det non-fiktive forlæg til verdens mest berømte detektiv, der i stedet for at vurdere sygdomshistorier, brugte sine næsten overnaturlige evner til at opklare forbrydelser.

Boström skriver i virkeligheden flere sideløbende historier. Der er hovedsporet om Sherlock Holmes' gradvise udvikling, fra en iskold, mentalt ensidet tænkemaskine, der blot drev et plot, til den ældre Doyles langt mere nuancerede karakter.

Karakteren Holmes voksede i alle retninger med andre forfatteres brug af ham, og senere, da han dukkede op i andre medier, blev han endnu mere afrundet, mere menneskelig om man vil, indtil en film i 70'erne tog det sidste skridt og viste Holmes fælde en tåre.

Det ender selvfølgelig ikke der, for Holmes bliver fortsat brugt til mangt og meget, og fortolket på nye måder.

Historien om Holmes' personlige dannelsesrejse, på tværs af hundredeogtyve år, slutter med den vidt berømmede fanfavorit, BBC's tv-serie **Sherlock** (2010), med Benedict Cumberbatch og Martin Freeman som henholdsvis Holmes og Watson.

Bogens titel, **Fra Holmes til Sherlock**, er faktisk direkte inspireret af denne serie, for med sædvanlig britisk høviskhed og konservatisme har man traditionelt omtalt mesterdetektiven ved efternavn.

Da han trådte ind i det 21. århundrede var han endelig blevet dus med sin omverden, og man kunne omtale makkerparret som Sherlock og John.

Skandalelitteratur for viderekomne

I et andet spor fortæller Boström om de endeløse stridigheder, der i den virkelige verden omgiver fænomenet Sherlock Holmes.

Det er almindeligt kendt, at Doyle efter de første tolv noveller og en roman, blev led og ked af krimigenren og især sin skabning, Sherlock Holmes.

Han ville gerne være kendt for sine digre og langt mere seriøse historiske romaner, eller i det mindste de mere eventyrlige, pseudovidenskabelige fortællinger om Professor Challenger, heriblandt mesterværket **The Lost World** (1912).

Holmes var dog umulig at slippe af med. Karakterens enorme popularitet gav brød på bordet, og Doyle var heldigvis alt for professionel til at slække på kvaliteten, bare fordi han ikke længere brød sig om sin hovedperson. De endte heldigvis med at blive gode venner igen.

Doyles efterkommere får en hård medfart i Boströms værk. Især hans to sønner, Adrian og Denis, der tegnes som ødsle, forkælede fusentaster og svindlere, der med kynisk grådighed forsøger at presse hver eneste penny ud af faderens litterære arv.

Adrian værner dog om Holmes-historiernes integritet, men med en fanatisk iver, der – i Boströms øjne – er direkte skadelig for udviklingen af karakteren og for publikums forhold og kendskab til Holmes.

De dele af bogen, der omhandler brødrenes økonomiske og litterære skalten og valten med Papa Doyles dødsbo maler et billede af skandaler, sindssyge, hurtige biler, giftermål med eksilerede prinsesser, maniske tvangsforestillinger og en god mængde stress-relaterede dødsfald i halvtredsårsalderen.

På mange måder virker det som at læse en overmåde velresearchet artikel i **Billed-Bladet**. Det er fascinerende, opslugende og dybt underholdende, men man skammer sig lidt efter endt læsning.

Udstillingen af Doyle-familiens interne kampe og deres mere eller mindre succesfulde krig mod især de amerikanske Holmes-fanatikere i litteraturselskabet, The Baker Street Irregulars, minder mig om en anden bog jeg læste for nylig: **The Rothschilds** (1962) af Frederic Morton.

Mortons biografi er en sykofantisk, næsegrus beskrivelse af den absurd rige, vidt forgrenede Rothschild-families vej til magten, og skrevet som et eventyr, overspækket med positive adjektiver og uden skyggen af de grusomheder og fordækte forbrydelser, som verdens mest magtfulde bankdynasti har stået bag.

Boströms nedslagtning af Doyle-efterkommerne er stik modsat, men begge bøger virker til at være mere holdning end gedigen kritisk journalistik. Forkætringen af familien Doyle trækker ned, selvom det, indrømmet, er spændende læsning.

Copyright-krimien omkring Holmes

Et tredje spor, der er flettet tæt sammen med de to andre, handler om rettighederne til Holmes-universet og dets persongalleri.

I udgangspunktet lyder det jo ret tørt, men copyright-lovene, særligt de internationale af dem, var stadig kun løse skitser i slutningen af 1800-tallet, da de første Holmes-noveller blev udgivet.

Derfor skulle forfattere og litterære agenter kæmpe sig gennem en juridisk jungle af regler, og kunne alligevel ikke undgå at kreative snyltere stjal med arme og ben fra dygtigere forfattere.

Disse afsnit er nok kun øjenguf for nørder, men personligt synes jeg, det er interessant at læse om eksempelvis Bern-konventionen fra 1886, hvor man for første gang forsøger at beskytte forfatteres ophavsret på tværs af grænser.

Lige så interessant er det, at begrebet *Development Hell* ikke er nyt – ordet er måske, men Hollywood har øjensynligt altid været propfyldt med fnidder og juridisk ballade om hvem der må lave

hvilke film.

Rettighederne til Holmes-universet har altid været et stridens æble, og de har ofte været splittet op, så ét selskab kun havde ret til visse, udvalgte historier.

Billedsiden mangler

Oversættelsen af **Fra Holmes til Sherlock**, der oprindeligt udkom på svensk, og den danske efterredigering virker lidt haltende.

Sproget flyder, og man banker gennem den murstenstykke bog på ingen tid, men det er uraffineret, uden poetisk tyngde, hvilket er påfaldende, da Doyle netop skrev modsat. Det er svært at beundre den æstetiske side af bogen.

Efter de første trehundrede sider begynder sproget for alvor at blive ensformigt, men heldigvis er Holmes-historien stadig så spændende, at man ikke lægger bogen fra sig.

Boström har selv bidraget til Holmes-forskningen i årtier, og da meget af bogen handler om Holmes-forskning, især i Storbritannien og USA, og naturligvis i Sverige, optræder han selv flere gange, efter kronologien runder 1980'erne.

Her skifter tonen og bliver intimt personlig. Det handler om Boströms egen fascination af Sherlock Holmes. Dette brud på den ellers stringente, let hævede tone er overraskende nok *ikke* irriterende.

Den virker som en god afslutning, og det ville have virket mærkeligt påtaget, hvis Boströms egen stemme ikke havde været der.

Det største problem ved **Fra Holmes til Sherlock** er en enerverende mangel på billeder. Enormt meget af bogen handler om udviklingen af Holmes-karakterens fysiske træk og forskellige portrætteringer gennem årtierne.

Altså om de berømte illustrationer (især Sidney Pagets utroligt smukke tegninger), og efterhånden som tiden går også om teateropsætninger, film, tv-serier, tegneserier og computerspil.

Alle disse visuelle udgaver af Holmes må man selv google sig til eller forestille sig. Kun et par håndfulde fotografier af de oftest nævnte personer – diverse Doyles, forlæggere, skuespillere – er at finde i bogens omslag.

Det forekommer utilfredsstillende og ganske besynderligt, da det jo ikke koster mere at trykke billeder end tekst.

Fra Holmes til Sherlock er et rigtig godt sted at starte for en gryende sherlockianer. Boström nævner meget velkendt materiale, men også en del, der var nyt for mig, og den kronologiske opsætning gør bogen overskuelig, og til et godt overbliksværk.

Titel: Från Holmes till Sherlock

Forfatter: Mattias Boström

Forlag: Piratförlaget

Udgivelsesår: 2013

Anmeldte udgave:

Titel: Fra Holmes til Sherlock

Oversætter: Connie Møller Christensen

Forlag: Modtryk

Udgivelsesår: 2014

Format: Hardcover

Sideantal: 505 sider (inkl. indeks)

Anmeldt i nr. 152 | 13/06/2018 (http://www.planetpulp.dk/?page_id=46167)

Stikord: Sherlock Holmes (<http://www.planetpulp.dk/?p=7567>)

Martin Schjönning (http://www.planetpulp.dk/?page_id=34115)

er litterat, forfatter, rollespiller og generelt en inkarneret nørd – og stolt af det! Han debuterede som novelleforfatter i 2011 med **Anonymt Bidrag** i antologien

Velkommen til Dybet, og har siden deltaget i flere

antologier, blandt andet **Vampyr**, **Pix** og **Varulv**. Hans første

kortroman, **Deroute**, udkom i maj 2015, efterfulgt af den første fulde roman,

Afsind, i januar [...] (http://www.planetpulp.dk/?page_id=34115)

(http://www.planetpulp.dk/?page_id=34115)

(http://www.planetpulp.dk/?page_id=34115)

(http://www.planetpulp.dk/?page_id=34115)

(http://www.planetpulp.dk/?page_id=34115)

(http://www.planetpulp.dk/?page_id=34115)

(http://www.planetpulp.dk/?page_id=34115)

Skriv et svar (http://www.planetpulp.dk/?page_id=34115)

Din e-mailadresse vil ikke blive publiceret. Krævede felter er markeret med

Kommentar

Navn

E-mail

Websted